

| Utvalg                                           | Utvalgssak | Møtedato   |
|--------------------------------------------------|------------|------------|
| Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre | 52/2021    | 26.11.2021 |

ST 52/2021      NP-2021-52 Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark – klage fra Skæhkere sijte på vedtak  
ADM-2021-61 – tillatelse til bruk av helikopter inn til Ryplia – Dag Hagen

#### Dokumenter i saken:

1. NP-2021-52 vedlegg 1 - Søknad - helikopter for transport av utstyr og proviant - småviltjakt Ryplia - Dag Hagen
2. NP-2021-52 vedlegg 2 - ADM-2021-61 - helikopter for transport av utstyr og proviant - småviltjakt Ryplia - Dag Hagen
3. NP-2021-52 vedlegg 3 - Klage på vedtak ADM-2021-61 - Bruk av helikopter Ryplia - Skæhkere sijte 030921
4. NP-2021-52 vedlegg 4 - Helikopter i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Skæhkere sijte og Låarte sijte 171121

#### Bakgrunn

Nasjonalparkforvalter for Blåfjella/Skjækerfjella – Lierne nasjonalparkstyre fattet den 1. september 2021 følgende vedtak i sak ADM 2021-61:

Med hjemmel i verneforskriften for Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark fastsatt ved kongelig resolusjon av 17. desember 2004 og delegert myndighet fra nasjonalparkstyret i sak NP-11/2016 i møte den 11.04.2016, har nasjonalparkforvalter fattet følgende vedtak:

- Dag Hagen gis dispensasjon med hjemmel i verneforskriften § 3 pkt. 6.3 b) til å lande med helikopter for transport av utstyr og proviant til Ryplihytta.
- Dispensasjon gjelder for landing med helikopter ved Ryplihytta.
- Dispensasjonen gjelder 12. september 2021 (med værforbehold).

#### Vilkår for vedtaket

- Selve flygingen til og fra hytta skal foregå over 300 meter over bakken.
- Det skal tas hensyn til mennesker, dyreliv, reindrift og vegetasjon.
- Det skal føres flyverrapport.
- Piloten skal, før turen starter, notere dato og klokkeslett for turstart i flyverrapporten. Utfylt flyverrapport skal medbringes under flyturen sammen med denne dispensasjonen.
- Flygerrapport skal returneres til:  
Nasjonalparkstyret for Blåfjella/Skjækerfjella- og Lierne nasjonalpark  
Postboks 2600,  
7734 Steinkjer,  
**innen 1. november 2021**

Skæhkere sijte har påklaget vedtaket i brev av 3. september 2021. Skæhkere sijte kan ikke se at det finnes hjemmel i verneforskriften for å innvilge bruk av helikopter for privatpersoner til transport av bagasje til utleiehytte i nasjonalparken.

Når det gjelder nasjonalparkforvalters vurderinger av søknaden og begrunnelse for vedtaket vises det til vedtak ADM-2021-61 (vedlegg 2). Ifølge innsendt flygerrapport ble flygingen gjennomført den 12. september 2021.

### **Søknaden fra Dag Hagen**

Jaktlaget til Dag Hagen søkte den 19. august 2021 om tillatelse til å benytte helikopter for transport av utstyr og proviant til Ryplihytta i Snåsa kommune. Jaktlaget er bestående av 5 personer og de hadde leid hytte i Ryplia fra den 15. september 2021. Jaktlaget hadde avtalt bruk av kløyving med hest, men den 14. august 2021 fikk de melding om at hesteføreren hadde skadet seg, å kunne derfor ikke utføre transporten. Jaktlaget var i kontakt med Snåsa fjellstyre, for om mulig få noen andre til å ta på seg oppdraget, men det var ingen som hadde mulighet. Det ble søkt om en (1) tur (tur/retur) den 12. september 2021 fra Skartnesvegen 27 i Snåsa og inn til Ryplihytta i Snåsa kommune.

### **Klagen fra Skæhkere sijte**

Skæhkere sijte, heretter kalt klager, påklager vedtaket i brev av 3. september 2021. Skæhkere sijte kan ikke se at det finnes hjemmel i verneforskriften for å innvilge bruk av helikopter for privatpersoner til transport av bagasje til utleiehytte i nasjonalparken. Etter klagers syn innebærer vedtaket en ny praksis og uønsket utvikling innenfor sentrale deler av Skæhkere sijte. Konsekvenser for reindrifta (men også naturmangfold) er umulig å påvise av en enkelt helikoptertur. Men det er etter klagers syn hevet over enhver tvil at økt menneskelig aktivitet har stor påvirkning på reinens beitebruk og reindriftras driftsmønster. Det opplyses i klagen at området rundt Ryplia er et sentralt barmarksbeite for sijten.

Klager viser til at hovedbegrunnelsen for tillatelsen er at Værdalsbruket har hatt dispensasjon for bruk av helikopter gjennom mange år til sine utleiehytter og at Snåsa fjellstyrets virksomhet blir likestilt med Værdalsbrukets. En direkte sammenligning mellom disse to aktørene mener klager ikke nødvendigvis er riktig. Klager mener videre at det ikke er relevant da det ikke er Snåsa fjellstyre som søker. Det er en privatperson og dermed faller søknaden åpenbart utenfor forskriften og forvaltningsplanens rammer. Dersom snåsa fjellstyre ønsker å benytte helikopter til sine utleiehytter i nasjonalparken i fremtiden må dette etter klagers syn tas opp med nasjonalparkstyret. Klager har videre vanskelig for å tro at fjellstyrets inntektsmuligheter av utleiehyttene står og faller på muligheten for bruk av helikopter.

Avslutningsvis viser klager til formålsparagrafen i verneforskriften (§2) siste ledd, første setning: *Allmenheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.* Klager mener at privat bruk av helikopter til fritidsformål i nasjonalparken på ingen måte kan vurderes som «tradisjonelt og enkelt friluftsliv».

### **Vurdering av klagen**

Klagen på vedtaket i sak ADM 2021-61 er datert 3. september 2021 og klagen er mottatt innenfor klagefristen på 3 uker. Det anses at klager har klagerett på vedtaket i henhold til forforvaltningslovens § 28 og fungerende nasjonalparkforvalter anbefaler nasjonalparkstyret å ta klagen til behandling.

Det følger av forvaltningsplanen at helikopter kan benyttes for transport ved intensiv utleievirksomhet tilsvarende Værdalsbrukets virksomhet. Imidlertid sier kap. 5.2 «Retningslinjer og oppfølging av motorferdsel» i forvaltningsplanen at det kan gis tillatelse til bruk av helikopter til drift av hytte begrenset til to turer pr. år. Det er kun Værdalsbruket som er nevnt i retningslinjene for barmarkskjøring og luftfartøy i forvaltningsplanen, ikke fjellstyrenes utleiehytter. Her er det divergens mellom den beskrivende teksten og de konkrete retningslinjene i forvaltningsplanen, noe som må rettes opp ved revideringen av planen. Etter fungerende nasjonalparkforvalters vurdering hadde man hatt hjemmel til å gi tillatelse til bruk av helikopter for transport av utstyr og proviant til fjellstyrets hytter i verneforskriftens § 3, pkt. 6.3b hvis eier (Snåsa fjellstyre) hadde stått som søker,

men det strider mot retningslinjene for barmarkskjøring og luftfartøy i forvaltningsplanen for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark (se side 59 i forvaltningsplanen).

Skæhkere sijte mener at det ikke er hjemmel i verneforskriften for bruk av helikopter for transport av utstyr og proviant. Etter verneforskriften § 3 pkt. 6.3 bokstav b står det at luftfrakt unntaksvis kan godkjennes, men det er knyttet til drift av utleiehytter. Dette betyr at det må være eier av utleiehytte som søker for at vedtaket kan hjemles i verneforskriftens § 3, punkt 6.3b, i dette tilfellet Snåsa fjellstyre. Skæhkere sijte har rett i sin klage at det ikke er hjemmel i verneforskriften for bruk av helikopter for transport av utstyr og proviant for privatpersoner inn til utleiehytter. Søknaden skulle derfor hadde vært behandlet etter naturmangfoldlovens (Nml.) § 48 *Dispensasjon fra vernevedtak* (jf. verneforskriftens § 4 *generelle dispensasjonsbestemmelser*. Nml. § 48 åpner opp for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 skal ikke benyttes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket.

Rammen for motorisert ferdsel i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er verneforskriftens § 3, punkt 6 *Motorferdsel*. Verneforskriftens § 3, punkt 6.1 viser til at motorferdsel på land, i vann og i luft under 300 meter fra bakken er forbudt. Videre sier verneforskriftens § 3, punkt 6.2 hvilken type motorisert ferdsel bestemmelsen ikke er til hinder for, mens § 3, punkt 6.3 sier hva forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Når det gjelder bruk av helikopter er det kun unntaksvis åpnet opp for at det kan gis tillatelse etter søknad til bl.a. drift av utleiehytter. En eventuell innvilgelse av søknad fra leietaker av utleiehytte om bruk av helikopter til inn- og uttransportering av utstyr og proviant i forbindelse med småviltjakt vil bidra til å utvide rammen for den motoriserte ferdselen i nasjonalparken, noe som ikke er intensjonen med naturmangfoldlovens § 48.

Nml. § 48 inneholder tre alternativer for dispensasjon fra vernevedtak. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Siste punkt om sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser er ikke relevant i dette tilfellet. I vår sak må det tas en vurdering om den motoriserte ferdselen strider mot verneformålet og om motorferdselen påvirker verneverdiene nevneverdig. Miljødirektoratets veileder «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter» påpeker at kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene.

Unntaksbestemmelsen i Nml. § 48 (jf. § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser i verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark*), skal brukes til å fange opp uforutsette og/eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Regimet rundt den motoriserte ferdselen i nasjonalparken ble vurdert i forbindelse med verneplanprosessen, og er nedfelt i verneforskriftens § 3, punkt 6 *Motorferdsel*. Forvaltningsplanen for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark åpner heller ikke opp for bruk av helikopter til omsøkte formål for privatpersoner/leietaker. Med bakgrunn i Miljødirektoratets veileder, nasjonalparkstyrets forvaltningsplan, opplysninger i søknaden og bestemmelsene i verneforskriften ansees kunnskapsgrunnlaget for godt nok til å fatte vedtak, jf. naturmangfoldlovens (nml.) § 8. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges liten vekt all den tid kunnskapsgrunnlaget er godt nok.

Bruk av helikopter for inn- og uttransportering av utstyr og personell kommer ikke inn under de formålene som det kan innvilges dispensasjon for, selv om den motoriserte ferdselen ikke setter varige spor i terrenget. Når det gjelder presedens skal dette også vurderes, og faren for presedens skal heller ikke kun vurderes opp mot det aktuelle verneområde. En innvilgelse av søknaden vil skape presedens for tilsvarende saker både i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark og i andre tilsvarende

verneområder. Dette vil kunne medføre en utvikling med økt motorisert ferdsel som på sikt vil stride mot formålet med nasjonalparken, og virke negativt på verneverdiene. Nml. § 10 om samlet belastning tillegges derfor vekt når klagen tas til følge. Nml. §§ 11 og 12 ansees som ikke relevant all den tid klagen tas til følge.

Fungerende nasjonalparkforvalter er av den oppfatning at den påklagede motorferdselen vil være merkbart negativt mot formålet med vernet, og legge grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene. Det er derfor ikke grunnlag for å behandle søknaden etter naturmangfoldlovens § 48.

Jaktlaget til søker hadde opprinnelig planlagt å få fraktet utstyr og proviant med kløv, men ettersom hesteføreren hadde skadet seg, kunne ikke oppdraget utføres. Dette er beklagelig, men bør ikke være avgjørende all den tid det ikke er hjemmel i verneforskriften og heller ikke grunnlag for å behandle søknaden etter naturmangfoldlovens § 48 *Dispensasjon fra vernevedtak*.

#### **Forvalters tilrådning**

Blåfjella/Skjækerfjella – Lierne nasjonalparkstyre tar klagen fra Skæhkere sijte datert 3. september 2021 på administrativt vedtak i sak ADM-2021-61 datert 1. september 2021 til følge:

- Søknaden fra Dag Hagen datert 19. august 2021 om bruk av helikopter for transport av utstyr og proviant inn til Snåsa fjellstyre sin utleiehytte i Ryplia avslås.